

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugos-
lavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 180—
za pol leta 90—
za četrt leta 45—
za en mesec 15—
za inšermatvo celoletno K 240—
Sobotna izdaja: —
za celo leto K 30—
za inšermatvo 25—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvarsta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
na enkrat po K 6—
poslana itd. po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 50/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenredni po-
redeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nepravilna pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 na naročnice in št. 349 na oglase.
avstr. in češke 24.797, ogr. 25.511, bosn.-herc. 7563.

Vollocem SLS!

V nedeljo ste, zvesti klicu S. L. S., od-
dali svoje glasove za moze, ki Vam s svo-
jim dosedanjim delom trdno jamčijo, da
bodo v ustavotvorni skupščini zastavili
vse svoje sile za zmago načel, za katera
ste 28. t. m. šli v boj. Vaša moč, zna-
čajnost in zvestoba so tembolj občudova-
nja vredne, ker se nasprotni sile niso še
nikoli s tako ljutostjo in brezobzirnostjo
zagnale v naše vrste kakor sedaj, ko niso
skušale samo razcepiti moči našega ljud-
stva s pomočjo nalašč v liberalne namene
ustvarjene Samostojne kmetijske stranke
in razplamiti najnižje strasti ter zlorabiti
njega naravno teženje po izboljšanju ne-
znosnih družabnih razmer — temu so
celo posegli po orožju sumničnega najbolj
poštenih bojnikov za ljudski blagor in
krščansko svetovno naziranje. Vi, ki ste
preteklo nedeljo kljub temu šli na volivno
bojišče, s katerega je S. L. S. izšla kot
najmočnejša izmed vseh drugih v naši de-
želi, ste tisti, ki je nikoli in pod nobenim
pogojem ne boste zapustili in na katere so
stranka lahko zanesla kakor na skalo,
kljubujočo tudi najstrašnejšim viharjem.
Ta boj je bil ognjena preizkušnja, ki je po-
kazala, koliko jeklenih značajev in na-
čelno neomajnih moči šteje stranka kr-
ščanskomslovenskega slovenskega ljudstva
in kako moremo zidati nanjo, naj pridejo še
tako težki dnevi! Zastopniki, ki ste jih iz-
volili, pa bodo šli v boj za vaše pravice s
isto neomajno srčnostjo in ljubeznijo, ki
ste jo vi 28. t. m. tako sijajno izpričali.

Načelstvo S. L. S.

Vollocem SLS v Ljub- ljani!

Izvojevali ste časten uspeh! Doka-
zali ste, da trezno in pametno preso-
jedati čas z vsemi njegovimi neprilika-
mi, obenem pa ste dokumentirali svojo
resno in odločno voljo za krščanski
socializem. Socialna pravičnost naj
zmaga, da bo vsakemu človeku tudi na
zunaj dano biti človek! Vaša zavednost in
odločnost, ki ste jo pokazali na dan voli-
tev, je porok, da se bo to v doglednem času
tudi zgodilo. — Hvala Vam za zaupanje,
ki ste ga izkazali SLS in po njej tudi meni!
Na delo mi vsi! Dr. A. Gosar.

Druga obletnica narod- nega ujedinjenja.

Danes sta potekli dve leti, kar se je
izvršil najvažnejši dogodek v zgodovini
Jugoslovanov. Dan 1. december 1918 je
naravnal tok vsega našega življenja v no-
vo smer, ta dan je otvoril vrata v novo
dobo. Osnovale se je država Srbov, Hr-
vatov in Slovencev.

Služaj je hotel, da slavimo drugo ob-
letnico svojega ujedinjenja v trenutku, ko
so se izvršile volitve v ustavodajno skup-
ščino. Rezultat teh volitev na prvi pogled
opravičuje bojazen, da se bo konsolidacija
političnih razmer v prid naši mladi državi
zavlekla, ker so dobili radikalni elementi
v njej veliko moč.

Kdor pa globlje premotriva stvar, uvi-
di, da je uspeh struj, ki ogrožajo okrepitev
države, samo prehodnega pomena. Ujedi-
njenje Slovencev, Srbov in Hrvatov je dik-
tirala nujna življenska potreba, naša drža-
va je produkt zgodovinskega razvoja, je
nespremenljivo dejstvo, h kateremu so
nas vedle naše naravne kulturne in gospo-
darske težnje. Začasni uspeh separatistov
na eni in socialistih utopistov na drugi
strani ni znak, da državna misel nima tal
v ljudskih masah, ampak je izraz sočas-

nega nezadovoljstva vseh socialno zapo-
stavljenih slojev z režimom, ki se je po
ujedinjenju po sili zakona vztrajnosti uve-
ljal v naši državi.

Potreba, dati državi demokratično
ustavo, povzdigniti naše gospodarstvo,
dvigniti bogate zaklade Jugoslavije, zasi-
gurati mirni razvoj in napredek vseh ljud-
skih slojev ter dvigniti naš ugled pred ino-
stranim svetom, je tako življenska, močna
in kategorična, da lahko upamo na poziti-
vno delo konstituyente, ki bo tem lažje
postavila državo na trdne temelje, čimbolj
bodo vse stranke in frakcije ljudstva pri-
šle do besede, formulirale svoje zahteve
in jih spravile v sklad z občo blaginjo.

Če bo šlo delo v tej smeri, smemo pri-
čakovati, da bo ujedinjenje, kojega drugo
obletnico danes slavimo, dobilo trdno in
neomajno podlago v moderni ustavi in so-
cialno pravični postavodaji, pa kateri tako
hrepentno vsi sloji ljudstva, ki neizmerno
trpe od posledic svetovne vojske. Tako se
bo tudi vzgojila in utrdila državna misel,
premagal vsak separatizem in onemogočila
demagogija na eni ter reakcija na drugi
strani.

Čeprav utegne država prestati še
marsikatero težko izkušnjo, bo izšla iz
nje zmagovita! To je naše trdno prepri-
čanje.

Bolečine.

Poraz demokratov v Sloveniji je po-
poln. Na Štajerskem in Kranjskem so do-
bili po en mandat in v Ljubljani, nekdanji
demokratski trdnjavi, tudi samo en man-
dat. Niti na Štajerskem, niti na Kranjskem
število demokratskih volivcev ni doseglo
količnika, samo v Ljubljani, kjer so demo-
kratje s sigurnostjo računali na dva man-
data — »Jutro« je napovedovalo celo tri
— so presegli količnik. Ta strahoviti po-
raz je demokratsko stranko strahovito
poparil. Demokratsko časopisje skuša ka-
tastrofalni poraz demokratov maskirati z
vpitjem, da je Slovenska ljudska stranka
dobila manj mandator, kakor je upala. To
argumentacijo bi si demokratje prav lah-
ko prihranili, ker so njihovi listi sami opo-
tovano poročali, da pričakujejo od 136 do
150 mandator! In sedaj ta demokratski
polom v Sloveniji in ne mnogo boljše na
Hrvatskem! Pri tem pa pozabljajo demo-
katski časopisje, da Ljudska stranka ni
dosegla za enkrat še stavljenih ciljev
kakor da bi notranje bolehal! Na zno-
traj je Slovenska ljudska stranka moč-
nejša nego je bila prej kdaj. Začela se je
šele uprav konsolidirati in številke, ki jih
je postavila v prvem boju Hrvatska pučka
stranka, so častne in dokaz, da gre Ljud-
ska stranka veliki bodočnosti naproti.
Vsi nasprotniki so bili edini in slojni v
naskoku na Ljudsko stranko, toda Ljudska
stranka se je držala. V čast ji štejemo, da
se ni posluževala demagoškega programa
kakor socialisti in Samostojna kmetijska
stranka ali komunisti v Beli krajini. Samo-
stojni in socialisti so na Štajerskem naj-
uspešnejše agitirali z lažjo, da je dr. Ko-
rošec prodal Slovence Srbom, in z repu-
blikanskim programom. Ko bi bila Ljud-
ska stranka na Hrvatskem in v Sloveniji
hodila isto pot, bi bilo danes deset man-
dator Radičevcev manj in toliko več za
Ljudsko stranko; volivne vrste SLS bi iz-
kazovale danes vse druge številke. Toda
SLS se ne bori s takimi sredstvi, ampak z
odprtim vizirjem in odkritim programom,
ker njena bodočnost ne sloni na trenutnih
uspehih, kakor jih vidimo pri strankah, ki
bodo ravnotako hitro izginile kakor so na-
stale, kakor Samostojna kmetijska stran-
ka. Pribiti pa moramo tudi, da je SLS
najmanj dva mandata izgubila
vsled protizakonite določitve volišč. Drž.
odbor je tu očito kršil zakon! Po tri do
šest občin je ponekod spojil v eno volišče,
in sicer tako nenaravno, da je bilo sicer
prav za demokratske centre, ne pa za pri-
staše SLS; nekdo je ta demokratski vo-
livni maneuver dobro in točno označil s
primerom: Iz št. Vida so šli glasovati na Šmar-
no goro, iz Šmarne gore pa v št. Vid. Na
Štajerskem so volivci potrebovali ponekod
osem ur hoda, ako so hoteli izvršiti svojo

volivno pravico. Zato se ni čuditi, da je
bila udeležba razmeroma tako slaba, zla-
sti na Štajerskem. Doma so ostali samo
pristaši SLS, druge stranke, ki imajo svoje
glavne mase v industrijskih krajih in me-
stih, niso bile niti od daleč tako prizadete!
Na Štajerskem je bilo 118.197 volivnih
upravičencev, glasovalo jih je pa 69% in
na Kranjskem je udeležba komaj presegla
78 %.

Demagogstvo se samo stre, zdrava in
poštena načela pa končno prodrejo in v
državnem odboru nikdar več ne bo sedel
gospod Ribnikar! Ali demokratska stran-
ka razume sedaj, zakaj nosi SLS pokonci
glave, ko jih demokratje povešajo in na
tem prav nič ne bo izpremenila neokusna
primera o »žabi« v »Slov. Narodu«.

Govor italijanskega zuna- njega ministra grofa Sforze o Slovencih v parlamentu.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Trst, 30. nov.

V italijanski zbornici je dne 26. no-
vembra govoril zunanji minister grof Sfor-
za o Slovencih. Med drugim je dejal: »Slo-
vencem bomo zagotovili najobsežnejšo
prostost v narodnem in kulturnem oziru.
Za nas bo to častna dolžnost (impegno d'
onore) in akt politične modrosti. Zato smo
tudi uverjeni, da se bodo naši novi sloven-
ski državljani tudi v tem oziru čutili takoj
zadovoljene, da pripadajo veliki državni
sili, ki krepka in zanašajo se na svojo
brezprimerno kulturo z najvestnejšo skr-
bo čuva nad njihovim domačim življenjem!«
— (Silno lepo se slišijo ti obeti grofa Sforze.
Če so voditelji naše države prišli do za-
ključka, da kaže iz višjih ozirov prepustiti
del slovenskega naroda italijanski državi,
potem pozdravljamo te besede grofa
Sforze in želimo, da od strani oficijelne Ita-
lije tem besedam zunanjega ministra sle-
dijo v najkrajšem času tudi odločilna de-
janja. Op. ured.)

Koroška deželna skup- ščina.

(Kärntner Landesversammlung.)

O tej prvi seji, ki je bila zopet v slav-
nostno okrašeni deželnozbornici sejni dvor-
nari v Celovcu dne 26. novembra t. l., po-
roča »Klagenfurter Zeitung« v št. 270 od
26. t. m., da so bili vsi poslanci v slavnost-
nih oblekah, in da so bili navzoči tudi za
usodo Koroške zaslužni moze: deželni po-
veljnik, podpolkovnik Hülgerth, freg. kap-
it. (avstrijski delegat pri plebisc. komis.).
Peter Pirkham in dr. Reinlein. — Slav-
nostno zborovanje je otvoril predsednik
Lukas z daljšim govorom, v katerem se je
obregnil zlasti v »ljubljsko vladno«, spo-
minjajoč se potem boj za Koroško in za-
sedbe po jugoslovanskih četah, vsled če-
sar sta se morali umakniti tudi deželna
vlada in deželna uprava spocetka v Spital
ob Dr. in kasneje v št. Vid na Gl. — Gla-
sovanje 10. oktobra je bila zmaga dežele
Koroške in republike Avstrije; eminentne
važnosti za državo, ker je postala visoka
stena Karavank državna meja.

Obenem pa je glasovanje odklonitev
vojaške monarhije SHS.

Za Lukasom je govoril deželni upra-
vitelj (Landesverweser) dr. Artur Lemisch
(Lemež). »Nikdar več« — je dejal — »se
ne bo smela jugoslovanska držovitost pre-
drzniti, da bi zahtevala, da bi se vsedli
odposlanci srbskega kralja na vojvodski
prestol in nikdar več se ne bodo drznili
balkanci zapovedovati v Koroškem dežel-
nem dvorcu. . . . V nadaljnjem govoru se je
zahvaljeval vsem, ki so delovali za »opro-
stitev« Koroške, nato pa je dejal: »Pri
upostavitvi domovine ne smejo ostati po-
zabljeni oni 15.278, ki so glasovali pri ple-
biscitu za priključitev k Jugoslaviji. Meni-
mo, da je med temi pač mnogo tisoč zape-
ljanih, ki jih moramo zopet narediti Ko-
rošce.« (Tu je konjsko kopito; pravi se
po domače: ki jih moramo siloma ponem-
čiti! — Op. por.) »Le eno gloveško dobo

imamo časa, da privedemo nazaj te zap-
ljance h Koroštvu (zum Kärntnertum); v
življenski dobi ene generacije mora biti
vzgojno delo dokončano. Tega ne bodo
mogla storiti oblasti in vlade, koroško
ljudstvo samo mora to preskrbeti; doma,
šola in cerkev morajo sodelovati pri tem
celivnem delu (Heilungswerk).« — V na-
daljnjem govoru je omenjal, da se je bes-
da Urbana Zarnika spremenila v dejanje,
in da se je pomaknila jezikovna meja v
enem stoletju za eno miljo proti jugu, a
brez pritiska in brez umetničenja (Künste-
leien), po koroških navadah (Kärntner Ge-
bräuchen), mora biti dovršeno to koroško
delo.

Mislim, da je odveč vsak nadaljni ko-
mentar in prorokovanje, kakšna usoda če-
ka koroške Slovence po teh, v slovenski
obliki izrečenih besedah z avtoritativnega
mesta. Res pravi dr. Lemež, da se bo šol-
ska uprava ozirala na — v mirovni po-
godbi zaščiteni manjšino. — Lanko si ri-
slimo, kakšna bo ta »zaščita« od uradne
strani in od — zloglasnega Heimatsdien-
sta. — Vendar — o tem sem se namenil
pisati v posebnem članku. Kajti eno stoji:
rojakov na Koroškem ne smemo niti en
dan zapustiti z vidika.

Proti koncu svojega govora se je do-
taknil dr. Lemež tudi prihodnjih volitev v
občinske zastope in pa v deželni zbor. Že
enkrat sem se v kratkem telefoničnem po-
ročilu iz Celovca dotaknil v »Slovenca«
tega vprašanja (dne 2. novembra), a že
drugi dan potem je zašumelo v nemških
listih. Toda tudi o tem v prihodnjem član-
ku.

Nekaj naj še podam iz dr. Lemeževe-
ga govora. — Končujoč je izjavil: »Močne
italijanske čete, ki so doslej v prostoru
med Beljakom, kanalsko dolino in bovsko
sofesko kot ententna sila za vzdrževanje
reda in v varstvo skupnih interesov skrb-
no vzdrževale stražo, se umaknejo v malo
dneh. — Koroška ne sme pozabiti, koliko
zahvale dolguje v onemoglosti in zapušte-
nosti obsojena republika Nemška Avstri-
ja Italiji za njeno zaščito v potrebi in sti-
ski.«

Ali bo po teh besedah še kdo dvo-
mil, da je bila predvsem Italija, ki nam je
zasekala globoko rano na Koroškem, da
nas je potem lahko vrgla ob tla v Primor-
ju? Fr. K.

Davek mladine.

Ker smo imeli nekoč mladino, ki je bila
večen podmet vsega narodnega življenja, smo
se vzdržali tudi v največjih trenulkih in do-
živeli svobodno in ujedinjeno Jugoslavijo. Mo-
rali bi obupati nad svojo bodočnostjo, če ne
bi bila današnja mladina vsaj iz istega kova ko
nekdanja, ker vse bolj ugodne razvojne mož-
nosti, ki jih nudi ravno svobodna država, za-
htevajo, da je današnja mladina celo boljša od
najboljše nekdanje.

Mi verujemo v rodoljubje mladine in zato
smo prepričani, da uvažuje mladina v celoti
klic nove dobe, ki nastaja za naš narod in da
pomaga z vso dušo, ko nekdanja prva med
vsemi.

Prva in najvažnejša naloga je danes ta-
kojšenja in krepka pomoč vsem onim, ki so iz-
postavljeni brezobzirnemu političnemu in go-
spodarskemu in nacionalnemu pritisku tuje-
ga nasilnika. Tudi tu mora stopiti prva na
plan naša mladina, sama dajati in sama zbi-
rati z vso požrtvovalnostjo idealne mladosti.
Nima mnogo mladina, toda s svojo vztrajno-
jo lahko mnogo nabere ter pridobi v krog na-
birateljev množico drugih, vse one, ki so do-
vzetni za idealno požrtvovalnost.

Naši mladini širom domovine, v mestih in
vaseh velja klic: Vsak naj prevzame prostov-
oljno narodni davek za Jugoslovensko Matico
in druga narodnoobrambna društva! Vsak naj
z vnueno in neumorno nabira in naj ne izpusti
nobene prilike. Komur je na srečo usoda do-
movine, usoda odtrganih, nesrečnih, strdajo-
čih in zatiranih bratov, bo pridobil nove na-
biralce. Danes je premalo resnosti v mladini
in prevleko mladenosti v narodu.

Ko se vedno bolj utrjuje tuje gospodstvo
na Primorju in v Koroški in padajo tam bom-
be na nedolžne ljudi, se pri nas vedno bolj
množe zabave in veselice. Tam preko tuga, pri
nas na prečerno veselje! To kričeče nasprotje

